

SZÁMVITEL
2009. TAVASZ

ÖNÁLLÓ TANULÁS:

**3. A SZÁMVITEL
SZABÁLYOZOTTSÁGA**

KIK IGÉNYELNEK INFORMÁCIÓT A VÁLLALKOZÁSRÓL?

Laot d'ues

MIÉRT KELL TÖRVÉNYI SZABÁLYOZÁS?

Laot' d'ues

RÁFORDÍTÁSOK

HOZAMOK

Ha az időszak eredménye < 0 → VESZTESÉG

- ◊ Állam: 😊
- ◊ Menedzserek: 💣
- ◊ Tulajdonosok: 🙄

Ha az időszak eredménye > 0 → NYERESÉG

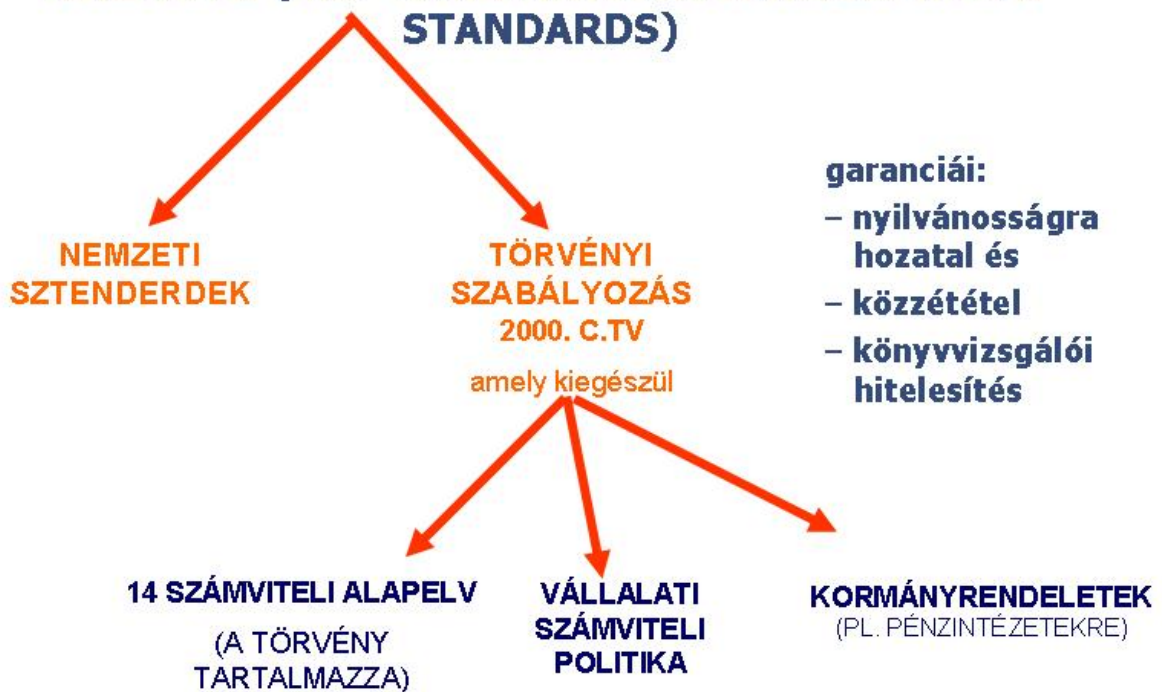
- ◊ Állam: 😊 😊
- ◊ Menedzserek: 😞 😊
- ◊ Tulajdonosok: 😊

IDŐSZAK EREDMÉNYE

**ÉS MINDENKI ÚGY TARTJA A
MARKÁT, HOGY NEKI TÖBB
JUSSON, MINT A KOALÍCIÓ
TÖBBI SZEREPLŐJÉNEK**

A SZÁMBAVÉTEL SZABÁLYOZÁSÁNAK ALAPJA ÉS INTÉZMÉNYES GARANCIÁI *laot d'ues*

ALAPJA: A NEMZETKÖZI SZÁMVITELI SZTENDERDEKHEZ VALÓ IGAZODÁS (IAS=INTERNATIONAL ACCOUNTING STANDARDS)

SZÁMVITELI ALAPELVEK SZT. 15-16§

Laot d'ues

A beszámoló elkészítésekor és a könyvvezetés során a számviteli törvényben meghatározott alapelveket érvényesíteni kell, és az alapelvektől csak a törvényben meghatározott módon lehet eltérni.

MEGBIZHATÓ, VALÓS ÖSSZKÉP KIALAKÍTÁSA*

A VÁLLALKOZÁS FOLYTATÁSÁNAK ELVE

TARTALMI ELVEK

- TELJESSÉG
- VALÓDISÁG
- ÓVATOSSÁG
- ÖSSZEMÉRÉS

KIEGÉSZÍTŐ ELVEK

- EGYEDI ÉRTÉKEKELÉS
- BRUTTÓ ELSZÁMOLÁS
- IDŐBELI ELHATÁROLÁS
- TARTALOM ELSŐDLEGESSÉGE
A FORMÁVAL SZEMBEN
- LÉNYEGESSÉG
- KÖLTSÉG-HASZON ÖSSZEVETÉS

FORMAI ELVEK

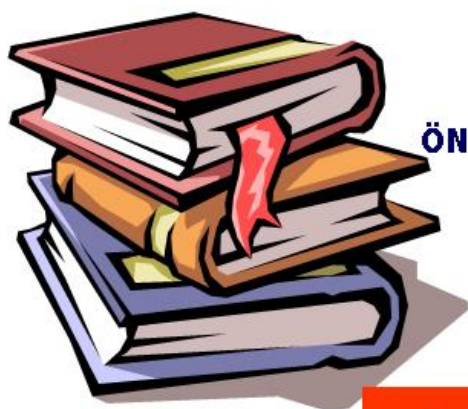
- VILÁGOSSÁG
- FOLYTONOSSÁG
- KÖVETKEZETESSÉG

5

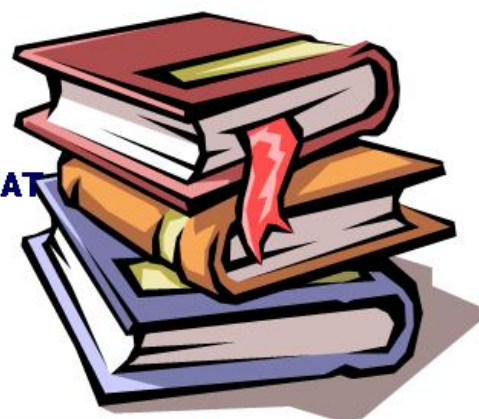
* PM Számviteli Koordinációs Bizottság (Baricz Rezső tagolása)

SZÁMVITELI POLITIKA

CÉLJA: RÖGZÍTSE A GAZDÁLKODÓRA HOSSZABB TÁVON ÉRVÉNYES SZÁMVITELI KERETSZABÁLYOKAT A SZÁMVITELI TÖRVÉNY ALAPJÁN, FIGYELEMBE VÉVE A GAZDÁLKODÓ SAJÁTOSságAIT.

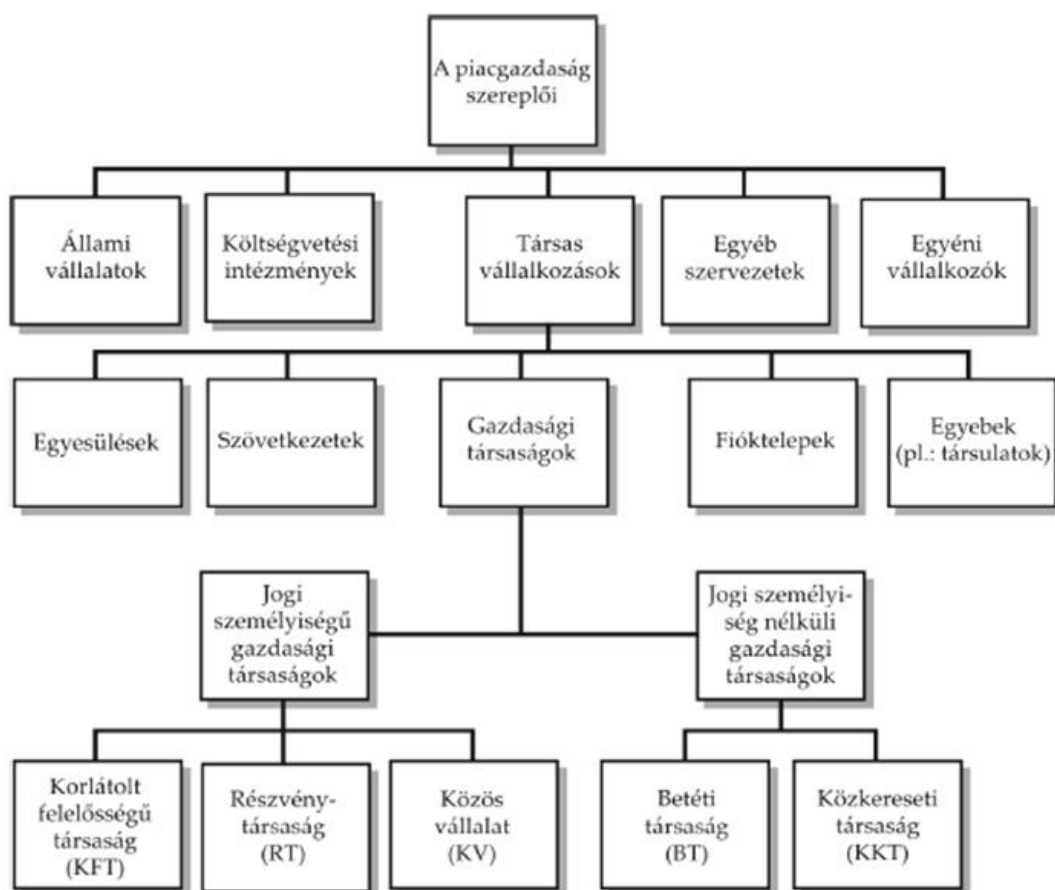
LELTÁROZÁSI SZABÁLYZAT
ÉRTÉKELÉSI SZABÁLYZATA
ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI SZABÁLYZAT
PÉNZKEZELÉSI SZABÁLYZAT
BIZONYLATI SZABÁLYZAT
SZÁMLAREND

**A SZÁMVITELI POLITIKA ELKÉSZÍTÉSÉÉRT,
MÓDOSÍTÁSÁÉRT A GAZDÁLKODÓ
KÉPVISELETÉRE JOGOSULT SZEMÉLY A FELELŐS!**

A PIACGAZDASÁG SZEREPLŐI

Laot ajnes

BESZÁMOLÓKÉSZÍTÉSI ELŐÍRÁSOK *Lea's ofnes*

- **A beszámolókészítési előírások az alábbi kérdésekre vonatkoznak:**
  - ❖ **Ki?** – azaz kikre vonatkozik ez a beszámolókészítési kötelezettség?
  - ❖ **Mit?** – azaz milyen típusú beszámolót kell készítenie?
  - ❖ **Mikor?** – milyen időszakonként, illetve milyen alkalmakkor kell a beszámolókat összeállítani?
  - ❖ **Hogyan?** – vagyis milyen tartalommal kell a beszámolókat elkészíteni?

Kari Éva

KI – MIT? Beszámoló fajták

•Éves beszámoló

•Egyszerűsített éves beszámoló

➤ Sajátos egyszerűsített éves beszámoló

•Konzolidált éves beszámoló

•Egyszerűsített beszámoló

Mérleg

Eredménykimutatás

Kiegészítő melléklet

+

Római szám mélységig!

Üzleti jelentés

Az éves beszámoló sajátosságai

Laot d'ues

NYELVE: magyar

PÉNZNEME:

-
- **Ezer Ft**
  - **Millió Ft**
ha MF > 100 mrd Ft
  - **létesítő okirat szerinti deviza**
    - **Devizakülföldi társaságok**
    - **Vállalkozás választhatja, ha**
      - **bevételei, költségei, ráfordításai**
      - **pénzügyi eszközei, kötelezettségei**

Az egyszerűsített éves beszámoló

karai éves

Egyszerűsített éves beszámolót

Készíthet:

Ha 2 egymást követő évben 3 mutató közül 2 nem haladja meg az előírt határértéket

Határértékek:

- MF: 500 MFt
- ÉNÁ: 1 000 MFt
- FÁL: 50 fő

Nem készíthet:

- Részvénytársaság
- Konszolidálásba bevont vállalkozás
- Értékpapírai tőzsdén jegyzettek vagy ezt már kérvényezték
- Üzleti év eltér a naptári évtől

Könnyítések az egyszerűsített éves beszámolóban *Karai Éva*

- **Római szám mélységig elegendő tagolni,**
- **nem kötelező a korábban elszámolt terven felüli értékcsökkenés, illetve értékvesztés visszaírása,**
- **nem kötelező a cégvásárlásnál fizetett többletértéket üzleti vagy cégértékként kimutatni,**
- **saját termelésű készlet értékelhető várható értékesítési, raktározási költségekkel csökkentett eladási áron.**

Sajátos egyszerűsített éves beszámoló

Karai Éva

Készítheti jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, mely könyvvizsgálatra nem kötelezett.

Tiltott gazdasági események:

- Tartósan magasabb KSZÉ miatti terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés, céltartalékképzés
- Értékhelyesbítés, valós értékelés, üzleti vagy cégérték
- Maradványértékes leírás
- Bekerülési érték bizonyos tételei
- Időbeli elhatárolások bizonyos tételei ...

MIKOR?

last ques

– A BESZÁMOLÓ-KÖTELEZETTSÉG IDEJE –

- **A „Mikor?” kérdésünkre, azaz, hogy milyen időszakonként, illetve milyen alkalmakkor kell beszámolót készíteni, az összeállítás gyakorisága alapján adhatunk választ. Eszerint megkülönböztethetünk:**
  - ◊ **rendszeresen elkészített beszámolókat,**
  - ◊ **különleges helyzetek (alapítás, átalakulás, felszámolás, végelszámolás) beszámolóit**

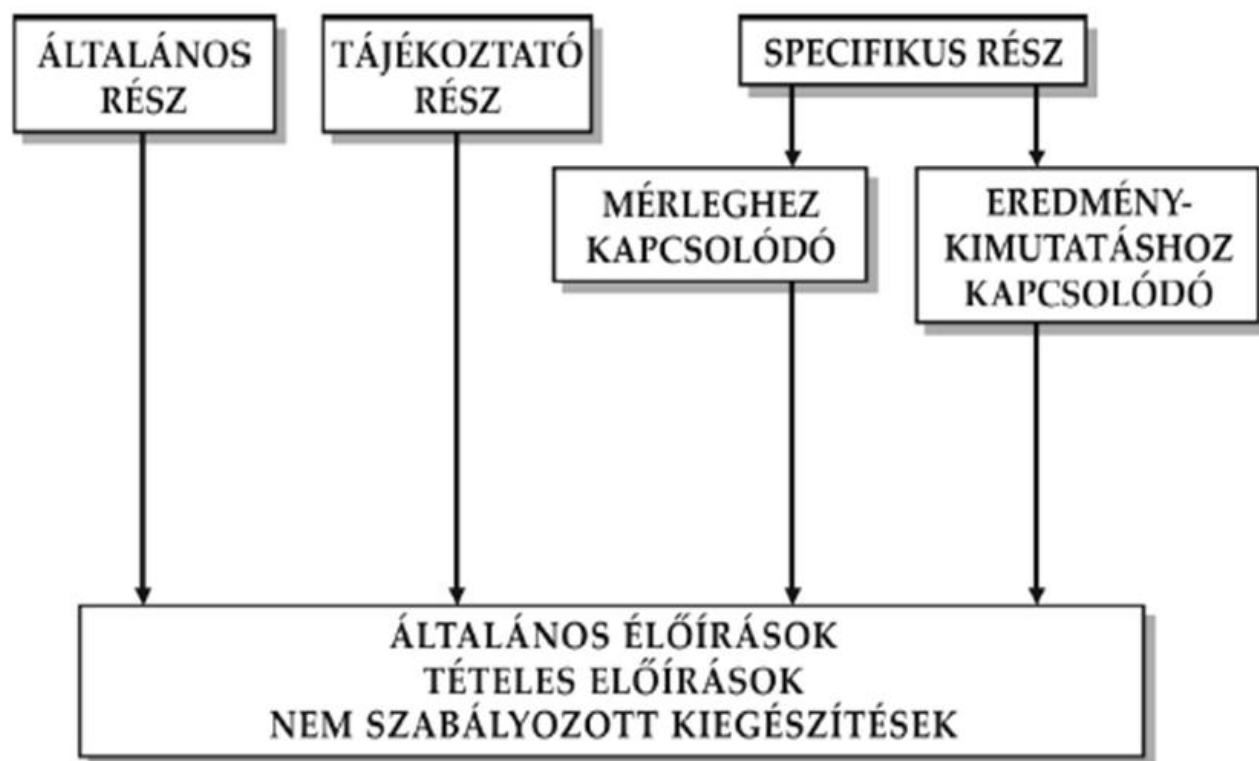
HOGYAN? **- A BESZÁMOLÓ TARTALMA -**

Laot d'ues

- A „Hogyan?” kérdésünk arra vonatkozik, hogy az egyes beszámolók milyen elemekből tevődnek össze, mit kell tartalmazniuk?
  - Elvileg a beszámolók két részből tevődnek össze:
    - ✦ számszaki adatokból (mérleg, eredménykimutatás) és
    - ✦ szöveges kiegészítésekből (kiegészítő melléklet, üzleti jelentés)
  - Gyakorlatilag:
    - ✦ Az éves beszámoló az „átlag”. Ebben mindkét számszaki és szöveges rész is megtalálható.
    - ✦ Ugyanígy kell mérleget, eredménykimutatást és kiegészítő mellékletet csatolni a konszolidált beszámoló részeként. S a (konszolidált) üzleti jelentést is el kell készíteni (noha az nem része ennek a beszámolónak!).
    - ✦ Az egyszerűsített éves beszámoló nem tartalmaz üzleti jelentést, ez tehát további könnyítést jelent.
    - ✦ Az egyszerűsített mérleg- és eredménylevezetésnek csak a nevében szereplő számszaki részekből kell állnia. Itt egyáltalán
- 15 nincsen szükség szöveges kiegészítésekre.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET SZERKEZETE ÉS TARTALMA

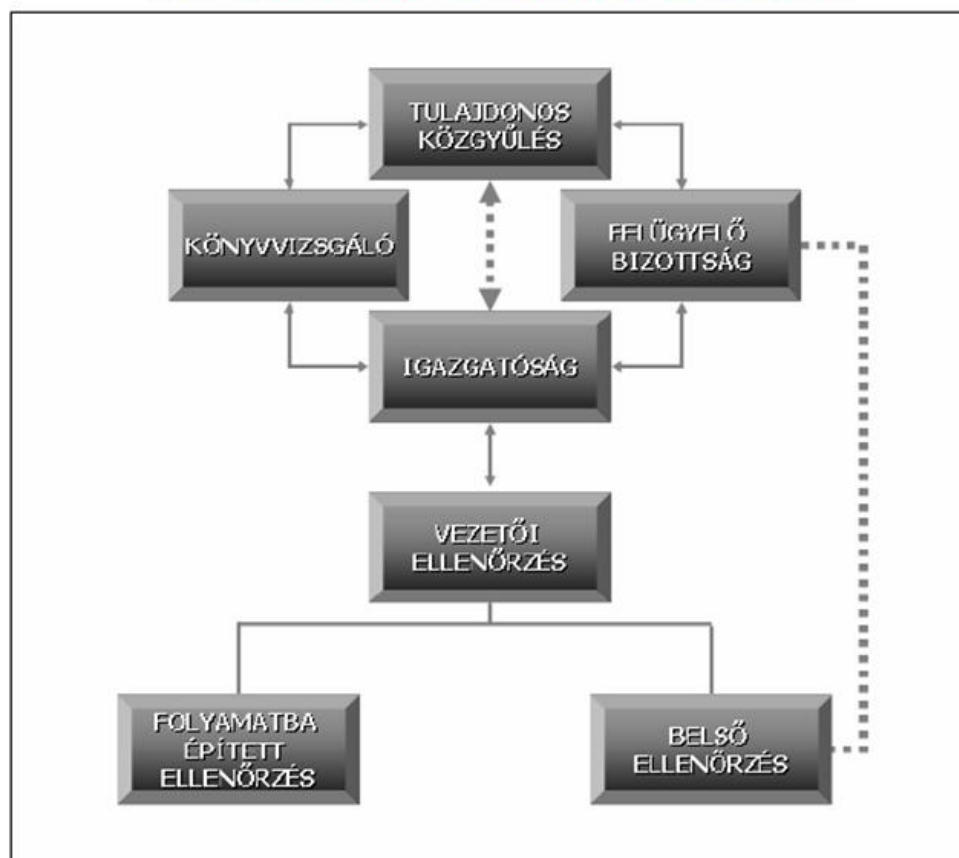
Laot d'ues

ELLENŐRZÉSI FÓRUMOK A VÁLLALKOZÁSON BELÜL

Laot d'ues

MÉRLEGELMÉLETEK

Laot d'ues

MATERIÁLIS MÉRLEGELMÉLETEK

Egy – egy mérlegcélból kiindulva levezetik

- az aktiválási és passzíválási kritériumokat,
- az értékelési elveket és eljárásokat
- a mérlegtagolást

REÁLTUDOMÁNYOS MÉRLEGELMÉLETEK

A koalíciós tagok érdekeiből és információigényeiből kiindulva vizsgálják a mérlegkialakítás lehetőségeit.

STATIKUS

DINAMIKUS

ORGANIKUS

KLASSZIKUS
(SCHMALENBACH)

PAGATÓRIKUS
(KOSIOL)

¹⁸ MÉRLEGELMÉLETEK RENDSZERERZÉSE

MÉRLEGELMÉLETEK

STATIKUS

DINAMIKUS

ORGANIKUS

CÉLJA:

**A REÁLIS VAGYON
(SAJÁT TŐKE)
BEMUTATÁSA**

**A REÁLIS
EREDMÉNY
BEMUTATÁSA**

**A REÁLIS VAGYON
ÉS EREDMÉNY
BEMUTATÁSA**

ÉRTÉKELÉS:

**NAPI PIACI
ÉRTÉKEN**

**AKTUALIZÁLT
MÚLTBELI ÉRTÉKEN**

**NAPI ÁRON ÉS
MÚLTBELI
ÉRTÉKEN IS**

KÉPVISELŐI

**RIEGER (1928)
NICKLISCH
(1932)
LE COUTRE
(1949)**

**SCHMALENBACH
(1919)
KOSIOL (1930)**

**SCHMIDT (1929)
SOMMERFELD (1926)**

MÉRLEGELMÉLETEK CÉLJA, ÉRTÉKELÉSI ELVE, FŐ KÉPVISELŐI

MÉRLEGEK CSOPORTOSÍTÁSI LEHETŐSÉGE

Laot d'ues

CSOPORTOSÍTÁSI ISMÉRVEK:

ÖSSZEÁLLÍTÁS
CÉLJA SZERINT:

DINAMIKUS

STATIKUS

ORGANIKUS

GYAKORISÁG
SZERINT:

ÉVES

NEGYEDÉVES

HAVI

KRITIKUS
HELYZET
SZERINT

ALAPÍTÓ
(ELŐTÁR-
SASÁGI)
MÉRLEG

ÁTALAKULÁSI
MÉRLEG

FELSZÁMOLÁSI,
ZÁRÓMÉRLEG

VÉGELSZÁ-
MOLÁSI
ZÁRÓMÉRLEG

BESZÁMOLÓ
FAJTÁJA
SZERINT

EGYSZE-
RŰSÍTETT
MÉRLEG

EGYSZERŰ-
SÍTETT ÉVES
BESZÁMOLÓ
MÉRLEGE

ÉVES
BESZÁMOLÓ
MÉRLEGE

ÖSSZEVONT
(KONSZOLIDÁLT)
BESZÁMOLÓ
MÉRLEGE

ASZERINT, HOGY
KINEK KÉSZÜL?

INTERN (BELSŐ
CÉLRA)

EXTERN (KÜLSŐ
CÉLRA)